

KONWENCJA

w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości.

sporządzona w Genewie dnia 13 listopada 1979 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 13 listopada 1979 r. została sporządzona w Genewie Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości.

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że wymieniona konwencja jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 28 marca 1985. r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *S. Olszowski*

(Tekst konwencji zawiera załącznik do niniejszego numeru)

KONWENCJA

w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości,

sporządzona w Genewie dnia 13 listopada 1979 r.

Przekład

Strony niniejszej konwencji,

zdecydowane popierać stosunki i współpracę w dziedzinie ochrony środowiska,

świadome znaczenia działalności Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych w zacieśnianiu takich stosunków i współpracy, szczególnie w dziedzinie zanieczyszczenia powietrza, włączając w to przenoszenie zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości,

uznając wkład Europejskiej Komisji Gospodarczej na rzecz wielostronnego wypełniania odpowiednich postanowień Aktu końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie,

świadome postanowień zawartych w rozdziale dotyczącym środowiska Aktu końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, wzywających do współpracy w dziedzinie zwalczania zanieczyszczenia powietrza i jego skutków, włączając w to przenoszenie zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości oraz do rozwoju przez współpracę międzynarodową szerokiego programu monitoringu i oceny przenoszenia na dalekie odległości zanieczyszczeń powietrza, rozpoczynając od dwutlenku siarki, z możliwością rozszerzenia na inne rodzaje zanieczyszczeń,

biorąc pod uwagę odpowiednie postanowienia deklaracji Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Środowiska Człowieka, a w szczególności zasadę 21, która wyraża powszechne przekonanie, że państwa, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i zasadami prawa międzynarodowego, mają suwerenne prawo do eksploatacji swoich własnych zasobów zgodnie z ich własną polityką w dziedzinie środowiska oraz ponoszą odpowiedzialność za zapewnienie, że działalność prowadzona pod ich jurysdykcją i kontrolą nie spowoduje szkód w środowisku innych państw lub na obszarach poza granicami jurysdykcji państwowej,

uznając możliwość wystąpienia szkodliwych skutków, zarówno w krótkim, jak i w długim okresie, spowodowanych przez zanieczyszczenia powietrza, włączając w to transgraniczne zanieczyszczenie powietrza,

mając na uwadze fakt, że podniesienie przewidywanego poziomu emisji zanieczyszczeń powietrza w obrębie regionu może zwiększyć takie szkodliwe skutki,

uznając potrzebę badania implikacji przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości oraz po-

trzebę poszukiwania rozwiązań występujących problemów potwierdzając gotowość wzmocnienia aktywnej współpracy międzynarodowej w celu opracowania odpowiedniej krajowej polityki oraz za pomocą wymiaru informacji, konsultacji, prowadzenia badań i monitoringu — koordynowania krajowych działań na rzecz zwalczania zanieczyszczenia powietrza, włączając w to transgraniczne zanieczyszczenie powietrza, uzgodniły, co następuje:

Definicje.

Artykuł 1

W rozumieniu niniejszej konwencji:

- a) „zanieczyszczenie powietrza” oznacza wprowadzenie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, substancji lub energii do powietrza, powodujących szkodliwe skutki tego rodzaju, że zagrażają zdrowiu ludzkiemu, wyrządzają szkodę zasobom żywym i ekosystemom oraz dobrom materialnym, a także ograniczają lub wywierają szkodliwy wpływ na rekreacyjne lub ino-prawnie dozwolone użytkowanie środowiska, a w razie „zanieczyszczenia powietrza” będzie rozumiane zgodnie z powyższym,
- b) „transgraniczne zanieczyszczenie powietrza na dalekie odległości” oznacza zanieczyszczenie powietrza którego fizyczne pochodzenie jest umiejscowione całościowo lub częściowo na obszarze znajdującym się pod jurysdykcją jednego państwa i które ma szkodliwy wpływ na obszar znajdujący się pod jurysdykcją innego państwa na taką odległość, że nie jest ogólnie możliwe rozróżnienie udziału pojedynczych źródeł emisji lub grup źródeł.

Podstawowe zasady.

Artykuł 2

Umawiające się Strony, biorąc pod uwagę właściwe fakty i problemy, zdecydowane są chronić człowieka i jego środowisko przed zanieczyszczeniem powietrza oraz będą dążyć do ograniczenia i — tak dalece, jak jest możliwe — do stopniowego zmniejszania i zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza, włączając w to transgraniczne zanieczyszczenie powietrza na dalekie odległości.

Artykuł 3

Umawiające się Strony, w ramach niniejszej konwencji, będą za pomocą wymiany informacji, konsultacji, prowadzenia badań i monitoringu rozwijać bez nie uzasadnionej zwłoki politykę i strategię, które będą służyć jako środki do zwalczania emisji zanieczyszczeń powietrza, biorąc pod uwagę podjęte już wysiłki w skali krajowej i międzynarodowej.

Artykuł 4

Umawiające się Strony będą wymieniać informacje i dokonywać przeglądu swojej polityki, działalności naukowej i środków technicznych, mających na celu zwalczanie, tak dalece, jak to jest możliwe, emisji zanieczyszczeń powietrza, które mogą mieć ujemne skutki, przyczyniając się w ten sposób do obniżenia zanieczyszczenia powietrza, włączając w to transgraniczne zanieczyszczanie powietrza na dalekie odległości.

Artykuł 5

Konsultacje będą podejmowane, na prośbę, we wczesnym stadium, z jednej strony między Umawiającymi się Stronami, które są faktycznie dotknięte lub narażone na znaczne ryzyko transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości, a z drugiej strony między Umawiającymi się Stronami, w których obrębie i pod których jurysdykcją transgraniczne zanieczyszczanie powietrza powstaje lub może powstać w związku z prowadzoną lub zamierzoną przez nie działalnością.

Sterowanie jakością powietrza.

Artykuł 6

Biorąc pod uwagę artykuły 2 do 5, badania będące w toku, wymianę informacji i monitoring oraz ich rezultaty, koszty i efektywność lokalnych i innych środków zaradczych podjętych w celu zwalczania zanieczyszczeń powietrza, szczególnie pochodzących z nowych lub przebudowywanych instalacji, każda z Umawiających się Stron podejmie opracowanie jak najlepszej polityki i strategii, włączając w to systemy sterowania jakością powietrza, i w ramach tych systemów środki ochronne dostosowane do zrównoważonego rozwoju, w szczególności zaś przez zastosowanie najlepszych, dostępnych i możliwych z ekonomicznego punktu widzenia technologii, w tym także technologii mało- i bezodpadowych.

Badania i rozwój.

Artykuł 7

Umawiające się Strony, stosownie do swych potrzeb, będą podejmowały współpracę w prowadzeniu badań i (lub) rozwoju:

- a) istniejących i proponowanych technologii dla zmniejszenia emisji związków siarki i innych głównych zanieczyszczeń powietrza, włączając w to ich dostępność pod względem technicznym i ekonomicznym oraz ich wpływ na środowisko;

- b) aparatury kontrolno-pomiarowej i innych technik monitoringu i dokonywania pomiarów wielkości emisji i stężeń zanieczyszczeń powietrza;
- c) udoskonalonych modeli dla lepszego rozpoznania przenoszenia transgranicznych zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości;
- d) wpływu związków siarki i innych głównych zanieczyszczeń powietrza na zdrowie ludzkie i środowisko, włączając w to rolnictwo, leśnictwo, materiały, wodne i inne naturalne ekosystemy oraz widzialność, mając na względzie ustalenie podstawy naukowej do określenia zależności dawka — skutek w celu ochrony środowiska;
- e) ekonomicznej, społecznej i ekologicznej oceny alternatywnych środków służących osiągnięciu celów w zakresie środowiska, włączając w to ograniczenie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości;
- f) programów kształcenia i szkolenia, związanych z ekologicznymi aspektami zanieczyszczania powietrza związkami siarki i innymi głównymi zanieczyszczającymi powietrza.

Wymiana informacji.

Artykuł 8

Umawiające się Strony będą, w ramach Organu Wykonawczego, o którym mowa w artykule 10, oraz dwustronnie, we wspólnym interesie, dokonywać wymiany dostępnych informacji w zakresie:

- a) danych odnoszących się do emisji — w okresach, które zostaną uzgodnione — ustalonych zanieczyszczeń powietrza, rozpoczynając od dwutlenku siarki pochodzącego z jednostek siatki o uzgodnionym wymiarze, albo strumieni ustalonych zanieczyszczeń powietrza, rozpoczynając od dwutlenku siarki, przez granice państwowe na odległości i w okresach, które zostaną uzgodnione;
- b) znaczniejszych zmian w polityce państwowej i w ogólnym rozwoju przemysłowym i ich potencjalnych skutkach, które mogłyby prowadzić do znacznych zmian w transgranicznym zanieczyszczaniu powietrza na dalekie odległości;
- c) technologii dla zmniejszenia zanieczyszczania powietrza, mających znaczenie dla transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości;
- d) planowanych w skali państwowej kosztów ograniczenia emisji związków siarki i innych głównych zanieczyszczeń powietrza;
- e) meteorologicznych i fizykochemicznych danych dotyczących procesów zachodzących podczas przenoszenia zanieczyszczeń;
- f) fizykochemicznych i biologicznych danych dotyczących zjawisk transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości i zakresu szkód¹⁾, które

¹⁾ Niniejsza konwencja nie reguluje zasady odpowiedzialności materialnej państw za szkody.

według tych danych mogą być przypisywane transgranicznemu zanieczyszczeniu powietrza na dalekie odległości;

- g) krajowej, subregionalnej i regionalnej polityki i strategii w zakresie zmniejszania emisji związków siarki i innych głównych zanieczyszczeń powietrza.

Realizacja i dalszy rozwój wspólnego programu monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie.

Artykuł 9

Umawiające się Strony podkreślają potrzebę realizacji istniejącego Wspólnego programu monitoringu i oceny przenoszenia zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (zwanego dalej EMEP) i, mając na względzie dalszy rozwój tego programu, postanawiają położyć nacisk na:

- a) gotowość Umawiających się Stron do włączenia się i pełnej realizacji EMEP, który w pierwszym etapie skoncentruje się na monitoringu dwutlenku siarki i związanych z nim substancji;
- b) potrzebę stosowania, tam gdzie to możliwe, porównywalnych lub znormalizowanych metod monitoringu;
- c) pragnienie oparcia programu monitoringu zarówno na programach krajowych, jak i międzynarodowych. Tworzenie stacji monitoringu i zbieranie danych będzie podlegać jurysdykcji państwowej kraju, w którym stacje monitoringu są zlokalizowane;
- d) pragnienie ustalenia ram dla wspólnego programu monitoringu środowiska, opartego i biorącego pod uwagę obecne i przyszłe krajowe, subregionalne, regionalne i inne międzynarodowe programy;
- e) potrzebę wymiany danych dotyczących emisji — w okresach, które zostaną uzgodnione — ustalonych zanieczyszczeń powietrza, rozpoczynając od dwutlenku siarki pochodzącego z jednostek siatki o uzgodnionym wymiarze, lub dotyczących strumieni ustalonych zanieczyszczeń powietrza, rozpoczynając od dwutlenku siarki, przez granice państwowe na odległości i w okresach, które zostaną uzgodnione. Metoda uwzględniająca model stosowany do określenia strumieni oraz metoda uwzględniająca model stosowany do określenia przenoszenia zanieczyszczeń powietrza oparta na emisjach na jednostkę siatki będą udostępniane i okresowo analizowane w celu ulepszenia metod i modeli;
- f) ich wolę kontynuowania wymiany i okresowego uaktualniania danych krajowych dotyczących całkowitych emisji uzgodnionych zanieczyszczeń powietrza, rozpoczynając od dwutlenku siarki;
- g) potrzebę dostarczania meteorologicznych i fizykochemicznych danych dotyczących procesów zachodzących podczas przenoszenia zanieczyszczeń;
- h) potrzebę monitorowania składników chemicznych w innych komponentach, takich jak woda, gleba i roślinność, oraz wprowadzenia podobnego programu monitoringu dla rejestracji skutków w zakresie zdrowia i środowiska;
- i) pragnienie rozszerzenia krajowych sieci EMEP, aby mogły one działać w celach kontroli i nadzoru.

Organ Wykonawczy.

Artykuł 10

1. Przedstawiciele Umawiających się Stron będą, w ramach organu Starszych Doradców Rządów Państw Członkowskich EKG do Spraw Ochrony Środowiska, stanowić Organ Wykonawczy niniejszej konwencji i będą spotykać się przynajmniej raz w roku w tym charakterze.

2. Organ Wykonawczy będzie:

- a) dokonywać przeglądu realizacji niniejszej konwencji;
- b) tworzyć, w razie potrzeby, grupy robocze do rozpatrywania spraw związanych z realizacją i rozbudową niniejszej konwencji i prowadzenia badań oraz przygotowania odpowiednich dokumentów, a także przedstawienia Organowi Wykonawczemu zaleceń do rozpatrzenia;
- c) pełnić także inne funkcje, które mogą być potrzebne, zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji.

3. Organ Wykonawczy będzie korzystać z Organu Sterującego EMEP, stanowiącego integralną część mechanizmu realizacji niniejszej konwencji, zwłaszcza w zakresie zbierania danych i współpracy naukowej.

4. Organ Wykonawczy przy wykonywaniu swoich funkcji będzie, gdy uzna to za stosowne, korzystać z informacji uzyskiwanych od innych odpowiednich organizacji międzynarodowych.

Sekretariat.

Artykuł 11

Sekretarz Wykonawczy Europejskiej Komisji Gospodarczej będzie wykonywać dla Organu Wykonawczego następujące funkcje sekretariatu:

- a) zwoływanie i przygotowywanie posiedzeń Organu Wykonawczego;
- b) przekazywanie Umawiającym się Stronom raportów i innych informacji uzyskanych zgodnie z postanowieniami niniejszej konwencji;
- c) wykonywanie funkcji wyznaczonych przez Organ Wykonawczy.

Poprawki do konwencji.

Artykuł 12

1. Każda Umawiająca się Strona może zaproponować poprawki do niniejszej konwencji.

2. Teksty proponowanych poprawek będą przedstawione na piśmie Sekretarzowi Wykonawczemu Europejskiej Komisji Gospodarczej, który przekaze je wszystkim Umawiającym się Stronom. Organ Wykonawczy będzie rozpatrywać tak zaproponowane poprawki na swoim najbliższym corocznym posiedzeniu, pod warunkiem że pro pozycje te zostały przekazane Umawiającym się Stronom przez Sekretarza Wykonawczego EKG co najmniej na dziewięćdziesiąt dni przed terminem tego posiedzenia.

3. Poprawka do niniejszej konwencji będzie uchwalona przez consensus przedstawicieli Umawiających się Stron i wejdzie w życie w stosunku do Umawiających

się Stron, które ją przyjęły, dziewięćdziesiątego dnia po złożeniu depozytariuszowi dokumentów przyjęcia przez dwie trzecie Umawiających się Stron. Następnie poprawka ta wejdzie w życie w stosunku do każdej Umawiającej się Strony dziewięćdziesiątego dnia po złożeniu przez nią dokumentu przyjęcia poprawki.

Załatwianie sporów.

Artykuł 13

W razie powstania sporu między dwiema lub więcej Umawiającymi się Stronami, dotyczącego interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji, Strony będą poszukiwały rozwiązania w drodze negocjacji lub stosując jakąkolwiek inną metodę załatwienia sporu, możliwą do przyjęcia przez strony pozostające w sporze.

Podpisanie.

Artykuł 14

1. Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu w Biurze Organizacji Narodów Zjednoczonych w Genewie w dniach od 13 do 16 listopada 1979 r. z okazji Spotkania na Wysokim Szczeblu w sprawach ochrony środowiska, zorganizowanego w ramach Europejskiej Komisji Gospodarczej, dla państw członkowskich Europejskiej Komisji Gospodarczej, jak również dla państw posiadających status doradczy w Europejskiej Komisji Gospodarczej, zgodnie z artykułem 8 rezolucji 36 (IV) z dnia 28 marca 1947 r. Rady Gospodarczo-Społecznej oraz dla regionalnych organizacji integracji gospodarczej, utworzonych przez suwerenne państwa członkowskie Europejskiej Komisji Gospodarczej, które mają kompetencje do prowadzenia negocjacji, zawierania i stosowania międzynarodowych umów w sprawach objętych niniejszą konwencją.

2. W sprawach należących do ich kompetencji takie regionalne organizacje integracji gospodarczej będą, we własnym imieniu, korzystać z praw i wypełniać obowiązki, które niniejsza konwencja przyznaje ich państwom członkowskim. W takich wypadkach państwa członkowskie tych organizacji nie będą mogły korzystać z tych praw indywidualnie.

Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie i przystąpienie.

Artykuł 15

1. Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu.

2. Niniejsza konwencja będzie otwarta do przystą-

pienia od dnia 17 listopada 1979 r. dla państw i organizacji, o których mowa w artykule 14 ustęp 1.

3. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia będą składane Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, który będzie pełnił funkcje depozytariusza.

Wejście w życie.

Artykuł 16

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia następującego po dniu złożenia dwudziestego czwartego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

2. Dla każdej Umawiającej się Strony, która ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi niniejszą konwencję lub przystąpi do niej po złożeniu dwudziestego czwartego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, konwencja wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia następującego po dniu złożenia przez Umawiającą się Stronę dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Wypowiedzenie.

Artykuł 17

W każdej chwili po upływie 5 lat od daty wejścia w życie niniejszej konwencji w stosunku do Umawiającej się Strony ta Umawiająca się Strona może, w drodze złożenia pisemnej notyfikacji depozytariuszowi, wypowiedzieć niniejszą konwencję. Wypowiedzenie takie nabierze mocy dziewięćdziesiątego dnia następującego po dniu jego otrzymania przez depozytariusza.

Teksty oryginalne.

Artykuł 18

Oryginał niniejszej konwencji, którego teksty angielski, francuski i rosyjski są jednakowo autentyczne, zostanie złożony Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

Sporządzono w Genewie dnia trzynastego listopada tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego dziewiątego roku.

CONVENTION SUR LA POLLUTION ATMOSPHERIQUE TRANSFRONTIERE A LONGUE DISTANCE

Affirmant leur résolution de renforcer la coopération internationale active pour élaborer les politiques nationales nécessaires et, par des échanges d'informations, des consultations et des activités de recherche et de surveillance, de coordonner les mesures prises par les pays pour combattre la pollution de l'air, y compris la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance,

Sont convenues de ce qui suit :

DEFINITIONS

Article 1

Aux fins de la présente Convention :

a) l'expression "pollution atmosphérique" désigne l'introduction dans l'atmosphère par l'homme, directement ou indirectement, de substances ou d'énergie ayant une action nocive de nature à mettre en danger la santé de l'homme, à endommager les ressources biologiques et les écosystèmes, à détériorer les biens matériels, et à porter atteinte ou nuire aux valeurs d'agrément et aux autres utilisations légitimes de l'environnement, l'expression "polluants atmosphériques" étant entendue dans le même sens;

b) l'expression "pollution atmosphérique transfrontière à longue distance" désigne la pollution atmosphérique dont la source physique est comprise totalement ou en partie dans une zone soumise à la juridiction nationale d'un Etat et qui exerce des effets dommageables dans une zone soumise à la juridiction d'un autre Etat à une distance telle qu'il n'est généralement pas possible de distinguer les apports des sources individuelles ou groupes de sources d'émission.

PRINCIPES FONDAMENTAUX

Article 2

Les Parties contractantes, tenant dûment compte des faits et des problèmes en cause, sont déterminées à protéger l'homme et son environnement contre la

pollution atmosphérique et s'efforceront de limiter et, autant que possible, de réduire graduellement et de prévenir la pollution atmosphérique, y compris la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance.

Article 3

Dans le cadre de la présente Convention, les Parties contractantes élaboreront sans trop tarder, au moyen d'échanges d'informations, de consultations et d'activités de recherche et de surveillance, des politiques et stratégies qui leur serviront à combattre les rejets de polluants atmosphériques, compte tenu des efforts déjà entrepris aux niveaux national et international.

Article 4

Les Parties contractantes échangeront des informations et procéderont à des tours d'horizon sur leurs politiques, leurs activités scientifiques et les mesures techniques ayant pour objet de combattre dans toute la mesure du possible les rejets de polluants atmosphériques qui peuvent avoir des effets dommageables, et ainsi de réduire la pollution atmosphérique, y compris la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance.

Article 5

Des consultations seront tenues à bref délai, sur demande, entre, d'une part, la ou les Parties contractantes effectivement affectées par la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance ou qui sont exposées à un risque significatif d'une telle pollution et, d'autre part, la ou les Parties contractantes sur le territoire et dans la juridiction desquelles un apport substantiel à la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance est créé ou pourrait être créé du fait d'activités qui y sont menées ou envisagées.

GESTION DE LA QUALITE DE L'AIR

Article 6

Compte tenu des articles 2 à 5, des recherches en cours, des échanges d'informations et des activités de surveillance et de leurs résultats, du coût et de l'efficacité des mesures correctives prises localement et d'autres mesures, et pour combattre la pollution atmosphérique, en particulier celle qui provient d'installations nouvelles ou transformées, chaque Partie contractante s'engage à élaborer les meilleures politiques et stratégies, y compris des systèmes de gestion de la qualité de l'air et, dans le cadre de ces systèmes, des mesures de contrôle qui soient compatibles avec un développement équilibré, en recourant notamment à la meilleure technologie disponible et économiquement applicable et à des techniques produisant peu ou pas de déchets.

RECHERCHE-DEVELOPPEMENT

Article 7

Les Parties contractantes, suivant leurs besoins, entreprendront des activités concertées de recherche et/ou de développement dans les domaines suivants :

- a) techniques existantes et proposées de réduction des émissions de composés sulfureux et des principaux autres polluants atmosphériques, y compris la faisabilité technique et la rentabilité de ces techniques et leurs répercussions sur l'environnement;
- b) techniques d'instrumentation et autres techniques permettant de surveiller et mesurer les taux d'émissions et les concentrations ambiantes de polluants atmosphériques;
- c) modèles améliorés pour mieux comprendre le transport de polluants atmosphériques transfrontière à longue distance;
- d) effets des composés sulfureux et des principaux autres polluants atmosphériques sur la santé de l'homme et l'environnement, y compris l'agriculture, la sylviculture, les matériaux, les écosystèmes aquatiques et autres et la visibilité, en vue d'établir sur un fondement scientifique la détermination de relations dose/effet aux fins de la protection de l'environnement;
- e) évaluation économique, sociale et écologique d'autres mesures permettant d'atteindre les objectifs relatifs à l'environnement, y compris la réduction de la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance;
- f) élaboration de programmes d'enseignement et de formation concernant la pollution de l'environnement par les composés sulfureux et les principaux autres polluants atmosphériques.

ECHANGES D'INFORMATIONS

Article 8

Les Parties contractantes échangeront, dans le cadre de l'Organe exécutif visé à l'article 10 ou bilatéralement, et dans leur intérêt commun, des informations :

- a) sur les données relatives à l'émission, selon une périodicité à convenir, de polluants atmosphériques convenus, en commençant par le dioxyde de soufre, à partir de grilles territoriales de dimensions convenues, ou sur les flux de polluants atmosphériques convenus, en commençant par le dioxyde de soufre, qui traversent les frontières des Etats, à des distances et selon une périodicité à convenir;
- b) sur les principaux changements survenus dans les politiques nationales et dans le développement industriel en général, et leurs effets possibles, qui seraient de nature à provoquer des modifications importantes de la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance;
- c) sur les techniques de réduction de la pollution atmosphérique agissant sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance;
- d) sur le coût prévu de la lutte à l'échelon des pays contre les émissions de composés sulfureux et des autres principaux polluants atmosphériques;
- e) sur les données météorologiques et physico-chimiques relatives aux phénomènes survenant pendant le transport des polluants;

f) sur les données physico-chimiques et biologiques relatives aux effets de la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance et sur l'étendue des dommages ^{1/} qui, d'après ces données, sont imputables à la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance;

g) sur les politiques et stratégies nationales, sous-régionales et régionales de lutte contre les composés sulfureux et les principaux autres polluants atmosphériques.

MISE EN OEUVRE ET ELARGISSEMENT DU PROGRAMME CONCERTÉ DE SURVEILLANCE
CONTINUE ET D'EVALUATION DU TRANSPORT A LONGUE DISTANCE
DES POLLUANTS ATMOSPHERIQUES EN EUROPE

Article 9

Les Parties contractantes soulignent la nécessité de mettre en oeuvre le "Programme concerté de surveillance et d'évaluation du transport à longue distance des polluants atmosphériques en Europe" (ci-après dénommé EMEP) existant et, s'agissant de l'élargissement de ce programme, conviennent de mettre l'accent sur :

a) l'intérêt pour elles de participer et de donner plein effet à l'EMEP qui, dans une première étape, est axé sur la surveillance continue du dioxyde de soufre et des substances apparentées;

b) la nécessité d'utiliser, chaque fois que c'est possible, des méthodes de surveillance comparables ou normalisées;

c) l'intérêt d'établir le programme de surveillance continue dans le cadre de programmes tant nationaux qu'internationaux. L'établissement de stations de surveillance continue et la collecte de données relèveront de la juridiction des pays où sont situées ces stations;

d) l'intérêt d'établir un cadre de programme concerté de surveillance continue de l'environnement qui soit fondé sur les programmes nationaux, sous-régionaux, régionaux et les autres programmes internationaux actuels et futurs et qui en tienne compte;

e) la nécessité d'échanger des données sur les émissions, selon une périodicité à convenir, de polluants atmosphériques convenus (en commençant par le dioxyde de soufre) à partir de grilles territoriales de dimensions convenues, ou sur les flux de polluants atmosphériques convenus (en commençant par le dioxyde de soufre) qui traversent les frontières des Etats, à des distances et selon une périodicité à convenir. La méthode, y compris le modèle, employée pour déterminer les flux, ainsi que la méthode, y compris le modèle, employée pour déterminer l'existence du transport de polluants atmosphériques, d'après les émissions par grille territoriale, seront rendus disponibles et passés en revue périodiquement aux fins d'amélioration;

f) leur intention de poursuivre l'échange et la mise à jour périodique des données nationales sur les émissions totales de polluants atmosphériques convenus, en commençant par le dioxyde de soufre;

^{1/} La présente Convention ne contient pas de disposition concernant la responsabilité des Etats en matière de dommages.

- g) la nécessité de fournir des données météorologiques et physico-chimiques relatives aux phénomènes survenant pendant le transport;
- h) la nécessité d'assurer la surveillance continue des composés chimiques dans d'autres milieux tels que l'eau, le sol et la végétation, et de mettre en œuvre un programme de surveillance analogue pour enregistrer les effets sur la santé et l'environnement;
- i) l'intérêt d'élargir les réseaux nationaux de l'EMEP pour les rendre opérationnels à des fins de lutte et de surveillance.

ORGANE EXECUTIF

Article 10

1. Les représentants des Parties contractantes constitueront, dans le cadre des Conseillers des gouvernements des pays de la CEE pour les problèmes de l'environnement, l'organe exécutif de la présente Convention et se réuniront au moins une fois par an en cette qualité.

2. L'Organe exécutif :

- a) passera en revue la mise en œuvre de la présente Convention;
- b) constituera, selon qu'il conviendra, des groupes de travail pour étudier des questions liées à la mise en œuvre et au développement de la présente Convention, et à cette fin pour préparer les études et la documentation nécessaires et pour lui soumettre des recommandations;
- c) exercera toutes autres fonctions qui pourraient être nécessaires en vertu des dispositions de la présente Convention.

3. L'Organe exécutif utilisera les services de l'organe directeur de l'EMEP pour que ce dernier participe pleinement aux activités de la présente Convention, en particulier en ce qui concerne la collecte de données et la coopération scientifique.

4. Dans l'exercice de ses fonctions, l'Organe exécutif utilisera aussi, quand il le jugera utile, les informations fournies par d'autres organisations internationales compétentes.

SECRETARIAT

Article 11

Le Secrétaire exécutif de la Commission économique pour l'Europe assurera, pour le compte de l'Organe exécutif, les fonctions de secrétariat suivantes :

- a) convocation et préparation des réunions de l'Organe exécutif;

- b) transmission aux Parties contractantes des rapports et autres informations reçus en application des dispositions de la présente Convention;
- c) toutes autres fonctions qui pourraient lui être confiées par l'Organe exécutif.

AMENDEMENTS A LA CONVENTION

Article 12

1. Toute Partie contractante est habilitée à proposer des amendements à la présente Convention.

2. Le texte des amendements proposés sera soumis par écrit au Secrétaire exécutif de la Commission économique pour l'Europe qui le communiquera à toutes les Parties contractantes. L'Organe exécutif examinera les amendements proposés à sa réunion annuelle suivante, pour autant que ces propositions aient été communiquées aux Parties contractantes par le Secrétaire exécutif de la Commission économique pour l'Europe au moins quatre-vingt-dix jours à l'avance.

3. Un amendement à la présente Convention devra être adopté par consensus des représentants des Parties contractantes, et entrera en vigueur pour les Parties contractantes qui l'auront accepté le quatre-vingt-dixième jour à compter de la date à laquelle les deux tiers des Parties contractantes auront déposé leur instrument d'acceptation auprès du dépositaire. Par la suite, l'amendement entrera en vigueur pour toute autre Partie contractante le quatre-vingt-dixième jour à compter de la date à laquelle ladite Partie contractante aura déposé son instrument d'acceptation de l'amendement.

REGLEMENT DES DIFFERENDS

Article 13

Si un différend vient à surgir entre deux ou plusieurs Parties contractantes à la présente Convention quant à l'interprétation ou à l'application de la Convention, lesdites Parties rechercheront une solution par la négociation ou par toute autre méthode de règlement des différends qui leur soit acceptable.

SIGNATURE

Article 14

1. La présente Convention sera ouverte à la signature des Etats membres de la Commission économique pour l'Europe, des Etats jouissant du statut consultatif auprès de la Commission économique pour l'Europe en vertu du paragraphe 8 de la résolution 36 (IV) du 28 mars 1947 du Conseil économique et social et des organisations d'intégration économique régionale constituées par des Etats souverains membres de la Commission économique pour l'Europe et ayant compétence pour négocier, conclure et appliquer des accords internationaux dans les matières couvertes par la présente Convention, à l'Office des Nations Unies à Genève, du 13 au 16 novembre 1979, à l'occasion de la Réunion à haut niveau, dans le cadre de la Commission économique pour l'Europe, sur la protection de l'environnement.

2. S'agissant de questions qui relèvent de leur compétence, ces organisations d'intégration économique régionale pourront, en leur nom propre, exercer les droits et s'acquitter des responsabilités que la présente Convention confère à leurs Etats membres. En pareil cas, les Etats membres de ces organisations ne seront pas habilités à exercer ces droits individuellement.

RATIFICATION, ACCEPTATION, APPROBATION ET ADHESION

Article 15

1. La présente Convention sera soumise à ratification, acceptation ou approbation.

2. La présente Convention sera ouverte à l'adhésion, à compter du 17 novembre 1979, des Etats et organisations visés au paragraphe 1 de l'article 14.

3. Les instruments de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, qui remplira les fonctions de dépositaire.

ENTREE EN VIGUEUR

Article 16

1. La présente Convention entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour à compter de la date de dépôt du vingt-quatrième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

2. Pour chacune des Parties contractantes qui ratifie, accepte ou approuve la présente Convention ou y adhère après le dépôt du vingt-quatrième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, la Convention entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour à compter de la date du dépôt par ladite Partie contractante de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion.

RETRAIT

Article 17

A tout moment après cinq années à compter de la date à laquelle la présente Convention sera entrée en vigueur à l'égard d'une Partie contractante, ladite Partie contractante pourra se retirer de la Convention par notification écrite adressée au dépositaire. Ce retrait prendra effet le quatre-vingt-dixième jour à compter de la date de réception de la notification par le dépositaire.

TEXTES AUTHENTIQUES

Article 18

L'original de la présente Convention, dont les textes anglais, français et russe sont également authentiques, sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

EN FOI DE QUOI les soussignés, à ce dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

FAIT à Genève, le treize novembre mil neuf cent soixante-dix-neuf.